

Nro. 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 22-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Gróf *Wurmser* Cs. Kir. Feldmarsal, a' Mária Terésia Vitézi Rendnek nagy Keresztese, és egy szép Magyar Huszár Regementnek tulajdonosa, a' ki mind hadi viselt dolgai, mind a' Fels. Austriai Ház eránt mutatott állandó hivsége által magának halhatatlan emlékezetet szerzett, tegnapi reggeli 8 órakor, nagy vénségében, itt *Bétsben*, meghalálozott.

Mélt. udvari Tanácsos és Referendarius *Somogyi János* Úrnak Szalai Vármegyei Administratorságba való bé-iktatása, e' folyó hónapnak 28 ikán fog lenni Szala Egerszegen.

Mélt. Gróf *Amadé Antal* Ő Nagyságát Varasd Vármegyének Administratoráva; Tek. *Tormássy Antal* Cs. Kir. Tanácsos Urat, Tek. Temes Vármegyének Ord. Vice-Ispányát, a' Temesi Districtusban Provincialis Commissariussá tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Batáviai Respublika.

Hágából Aug. 1-ső napján. Itten tegnap annak futamodott vala hire, hogy a' mi flottánk a' maga vitorláit szélnek botsátotta vólna, melly annyival is bizonyosobbnak tartottatott vala, hogy ez iránt a' nemzeti gyűllésben, a' Praesidens maga is jelentést tett vala, a' melly hiren a' tengeri Commissió eléggé tsudálkozni nem gyözött, minthogy *Texelből* az iránt semmi tudósittás nem küldetett nékie, a' honnan végtére senki sem tudta, hogy mit hidjen bizonyosnak lenni; de végtére tsak ugyan meg-tudodatt, hogy a' flotta ki-indulása költött hir lett légyen. — Jul. 30-kán az Anglusok flottája olyan közel vólt *Texelhez*, hogy minden perspectiván kívül meg-lehetett azt látni, melly is az egész napon, tsak egy helyben állott. — Augustusnak 8-dik napja, a' Belgákra való nézve, igen nevezetes nap vólt, mivel azon a' napon akarták meg-határozni, hogy a' Batáviai nemzet az újjonnan készített democratiai igazgatás formáját el-fogadjaé, vagy pedig nem. Egy *Lejdai* posztó tsináló, a' *Bréedai* deputatus, a' ki különben éppen nem tökkel ütött fejű ember, a' Frantzia követ *Notája* adása alkalmatosságával, minden tartozkodáson kívül azt erőssítette, hogy a' Batáviai Nemzet szabadságát, a' Constitutió el-fogadása, vagy annak meg-vetésére való nézve, tellyességgel semmi határok közti nem lehet szorítani. — A' Hollándia Commerciumára való nézve, a' tsendesség el-kerülhetetlenül szükséges, mellyre való nézve, annak felette nagy kárára szolgálna, hogyha mind az időnek, mind pedig a' munkának a' melly a' Constitutió készítésére fordított, el-kellenék vesznie. — A' Batávosok flottája,

a' mint a' *Hágai* újjobb tudósítások hirtelik, a' vele ellenkező szelek miatt, még Aug. 5-kén se indulhatott ki a' maga helyiből. — A' 124 Repraesentansokból álló Batáviai nemzeti gyűlés' nagyobb része, újra az előbbeniek közül választatott, és a' keményebb deputatusok száma, a' mérsékletesekével igen egy arányú. — A' Batáviai Respublika földire, semmiféle idegen Théát bévinni meg nem engedtetik.

Frantzia Respublika.

Itten most a' leg nevezetesebb kérdés tsak ebből áll: Hát ugyan a' Frantzia Ország mostani zürzavaras állapotjának mi haszna vagyon, és a' Ministerium meg-változtatásából leheté békeséget reményleni? Mellyre többnyire ilyen feleletet adnak, hogy mindezeknek jó ki-menetelekhez reménységgel sem lehet lenni. — Az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő Minister, *Talleyrand Perigord*, a' ki leg közelebbről a' békesség ki-efzközlése folytatását *Lacroix* helyett magára vállolta, ez előtt 3 esztendővel Angliából jött vissza, a' honnét el-kellett néki távoznia.

Azon memorialisok közül, mellyek az Olasz Orzági Frantzia ármádiától, a' Directoriumhoz küldettettek vala, leg nevezetesebb volt a' Gen. *Massénájé*, ki is ilyen formán írt vala: Minthogy a' mi munkánknak a' békesség tzéllót vet, annakokáért a' mi figyelmetességünket a' hazánkra kelletik fordittanunk. De minémű szomorú ábrázat ötlődik itten mi előnkbe!!! A' *Constitutio* megsértetett; az igazgató szék gyalázattal illettetik; az Emigránsok haza kezdettenek menni; és magokat a' törvény ellen szegzett *személyek*, nemtsak a' hogy tiszteltetni, hanem e' felett óltalom alá is kezdettenek vétettetni, a' minden tekintetben derék, és virtussal bíró Respublikánusok pedig, üzőbe kezdettenek vétettetni, meg is ölettetnek, és a' Respublika ellenségei fegyverek, a' házájokat óltalmazoknak vérekben feresztetnek. —

Azt gondolják talám a' mi hazánknak ellenségeit, hogy a' mi 8 ezteendők alatt való áldozat teteleink, ütközeteink, szenvedéseink mind halzontalanak, és hogy azoknak kufjejei, a' mi batorságunkal egyetemben, mind ki-fzárodtanak volna? Azt gondolják talám, hogy nem vólnánk már tovább abban az állapotban, hogy a' mi esküvésünkel meg-petsételt Constitutionkat meg-óltalmazzuk. — Rettegjenek [a' mi hazánknak ilyen gondolatokkal biró ellenségei! Mivelhogy minden kételkedésen kívül valóvá fogjuk mi azt tenni, hogy a' mi esküvésünket meg-tartándjuk. — Azok a' fegyverek még mind a' mi kezünkben vagynak, a' mellyekkel, a' mi hazánk ellenségei ellen vitézkedtünk. — És a' *Páris* felé meno út is nintsen annyi akadályokkal meg-tömve, mint a' mi ellenségünk fő várossak felé vezető utak a' millyen vezedelmesek vóltanak. Tellyességgel szabadok azok az útok, és a' hivséges republikánusok előtt nyitva vagynak, mellyeken mi elé-menvén, a' Respublika ellenségei azonnal élni meg szünnek.

A' *Rénusi* tábornak a' Frantzia Respublika 2 millióval maradott vala adossá, de ebből egy milliom Olasz Országból *Bonaparte* által le fizettetett. — Az északi, *Sámbrei*, és *Mási* ármádiák mindenkor rend szzerént ki-fizettettek. Az Olasz Orzági ármádia pedig nemtsak a' maga tulajdon szükségéiről visel gondot, hanem e' felett még a' többeknek is segedelmekre vagyon, mellynek, a' mint a' hire, Juniusnak végével 33 milló vólt a' kasszájába.

Hogy a' törvényt-tévő test, és a' Directorium, egyik a' másikkal újra egyet értésben kezdettenek volna lenni, arról közönségesen kezdettenek vala befzélleni; de az Aug. 6-kán költ *Párisi* levelek tartása szzerént, arról még meg-határozással szollani nem lehet, annyival kevésbé, hogy Aug. 4 és 5 ke között való éjtizakán tartott ülése is a' Directoriumnak, valamelly bizonyos tárgy felett, a' tenger vezedelméhez hasonló módon tartottatott vala.

Az 500 személyekből álló Tanács még ki nem tudta a' fejiből vetni annak valóságos oka ki-keresése kívánását, hogy a' Gen. *Hoche* táborától, miért vette vala a' maga uttyát *Páris* felé a' 30,000 emberekből álló tábor; annakokáért ámbár a' Directorium, az új hadi Minister *Schérer* által 10,000 emberen kívül, a' mellyek *Brest* felé menni határozottak-meg, a' többinek a' *Rénus* mellé való vissza menetele végett már rendelést tett legyen is; de az 500 személyekből álló Tanács, az egész történetnek világosabb magyarázatja adását kívánja, 's azért a' *Delarue* feladására, annak akart végire járni: 1) Hogy a' truppok marsirozások végett, ki-adattatott parantsolatnak, ki írta alá a' maga nevét. 2) Minémű módot talált a' Directorium, a' truppok vissza marsiroztatásokban. 3) Minémű eszközt fordított arra, hogy a' Constitutió 275-dik articulussa, a' maga épségében maradjon, melly szerént a' fegyveres népnek tanácsot tartani tilalmoztatik, és hogy a' Directorium háromszor 24 órák alatt, ezekről egyenes kijelentést tegyen. — A' Gen. *Hoche* táborától Fr. Országba bé-ment truppok nem igen jól visélték magokat, mivel a' merre mentenek, a' Departementumok közönséges kasszájához hozzá nyúlván, a' benne találatott pénzt a' leg utolsó fillérig magokkal mind el-vitték, a' szabad seregből álló corpusból pedig sokan el-szöktének.

A' *Párisban* lévő Török követ, az újságot látni, tudni kívánoknak, nem kevés mulattságokra vagyon, a' ki nem régiben is, valamelly hivesítő italókat áruló sátonál meg-jelenvén, ott a' maga négy lábnyi hosszúságú pipa szeriből midőn dohányozott volna, a' maga talmáttsa által egynéhány személyekkel töltette az időt. Midőn pedig a' nap le-ment volna, az ő szolgai közül az egyik, egy drága szőnyeget terítvén le a' földre, arra a' követ, ábrázatjával napkelet felé, le térdelvén, 20 minutánnyi ideig imádkozott a' sokaság előtt, mellynek végbe vitele után, a' földet négyszer meg-tsokolván, azután ismét vissza ment az ő időt töltő társaihoz, a' Dámákat *confectekkel*

és holmi hivesített italokkal tractalta, a' férjfiaknak pedig pipa szereket osztogatván ki, azokat dohánnyal, és valami jó illatú füstet botsáttó szerrel, a' mint ő erősítette, a' Nagy Ur Serailjába készítettett, maga töltette meg. — A' Damák közül egyikhez különös nagy tisztelettel akarván viseltetni, ennek meg bizonyító jeléül, őtet a' maga tulajdon pipájával kínálta meg hogy pipázzék, ki is ezen ajánlást, azon maga mentsége mellett nem fogadta-el, hogy ő a' dohán füstytől roszszúl fogna lenni.

A' *Párisi* Török követ tisztelettyire, a' módikat találó Frantziák egy új főkötő nemit találtak fel, a' mellyet, a' világ módit szerető más része is, ma hónap utánna fog tsináltatni. — Egy *Párisi* polgár az 500 személyekből álló Tanátsnak nem régiben egy olyan foglalatú memorialist nyújtott-bé, hogy a' szegényekről tellyességgel ne felejtkeznek-el. — A' Királyi igazgatás módja ideje alatt, a' hazossági életen kívül született gyermekek tápláltatásokra gondot viseltenek, most pedig, mikor már a' haza gyermekei, az étlenség miatt kéntelenítettnek meg-halni. — Ennekelőtte az öregeknek, betegeknek, és a' szegényeknek ispotáljok vólt, most pedig azon ispotáljok jószágai el-adattatván, a' belöllek bé vett pénzt a' föld nyelte-el. — Az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő Minister *Taleyrand Perigord* Jul. 14-kén vezetvén audientziára a' Directorium eleibe a' Pápa Ő Szentsége és a' Fényes Porta követjeiket, ezen alkalmatossággal jelent-meg előbbszer a' maga Ministeri köntössében. — A' hiteket le nem tett püspököknek és papoknak egyházi gyülekezetjek, Aug. 16-kán tartottatottnak lenni hirteltetik, mellynek alkalmatosságával, hogy a' hiteket le-tett papok közül, a' Rom. Catholica Anyaszentegyház kebelibe újjonan sokan vissza tértenek, némellyek olyan vélekedéssel vagynak.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Aug. 3-kán ekképpen irnak: A' *Lillei* békességet alkudozok közül, a' magok prae-

tensiójokból, egyik Fél sem akarván olly módon semmit is le-hagyni, annakokáért nem minden fundamentum nélkül lehet attól tartani, hogy *Lord Malmesbury*, másodszor is üres kosarat fog *Londonba* vinni.

Lüttichből Aug. 4-kén. A' Frantzia truppok marsirozása ollyan zürzavarba elegyedett, hogy abból az ember azt gondolhatná, hogy azon marsirozások rendje készítője meg-tébojodott vólt. — Ma egy colonne nyakra före marsirozik Frantzia Ország belső része felé, és ugyan az, más nap meg vissza marsirozik, illyen utat pedig nemtsak egy két corpus tett 3 — 4 versben is, melly miatt a' katonák keményen zugolodván, némelleyek közülök el-szöknek, mások pedig egyéb féle tsint tselekednek. — Némelleyek a' Directorium segedelmére, és a' Respublika ellenségei öszve vagdalásokra való nézve egyenesen *Párisba* akarnak menni, mások pedig ellenben, minden tétovázáson kívül ki-mondják, hogy ők az 500 személyekből álló Tanáts ellen nem mennek, és a' hazafiak között való háborúnak részessei nem lesznek. — A' Jákobinusok nemtsak itt, hanem az egész Frantzia Országban kegyetlenül morgolodnak azon decretum felett, melly szerént minden politikai dolgokat folytató Klubok meg-tiltattanak.

Brüsszelből Aug. 4-kén. Azok a' *Lémoine* Generál divisiójából való truppok, a' mellyek 4 kolonnében a' *Sámbréi* és *Mási* armádiákhoz vissza tértenek vala, hirtelen ollyan parantsolatot vévén, hogy Frantzia Ország belső részébe marsiroznának, erre való nézve egy ártillériás regiment is, minden ártillériájával és munitiójival együtt, a' *Más* vize mellett hosszára *Lüttich* felé indulván, további uttyát *Námur* felé folytatja. Az a' colonne pedig, a' melly *Námuron* már keresztül ment, *Charleroi* felé vette a' maga uttyát, a' több minden más corpusok pedig egymás után, *Givet*, *Charleville* és más azon szomszédságokban lévő helyek felé takarodnak. A' *Richepanse* Gen. divisiójából lévő egynéhány corpusok is, a' mint

észre lehetett venni, a' fennebb említettetekhez hasonló mozgásba vagnak. — A' truppoknak mind ezen mozgásai, mind pedig az, hogy az északi armádia' egynéhány Bataillonjai is, *Flándrian* keresztül, a' Frantzia Ország régi széle felé kezdték magokat vonni, a' haza azon hiveséges hárttyaiban, a' kik a' nyugodalmat és a' tsendeséget szeretik, a' vezedelemtől nagyon tartván, nem kevés ijedséget szerzettenek.

Olasz Ország.

A' *Sárdinai* Király Ö Felsége, a' *Cisalpinai* Respublikát annak lenni meg-ismervén, azon Respublika Directoriuma, a' *Májlandba* lévő, és a' nyughatatlanság magvát a' magok hazájokba hintető Piémontiaknak olyan parantsolatot adott ki, hogy *Májlandból* 24 órák alatt ki-takarodjanak. — Gen. *Bonaparte* a' Frantzia kormányozó szék neviben meg engedvén azt, hogy *Bologna*, *Ferrára*, és *Romagna*, a' *Cisalpinai* Respublikával egyesítettessenek, az ez iránt való végezés, egy Kurir által Jul. 29-kén közöltetett azon tartományokkal. — A' *Cisalpinai* Respublika törvénytévő *Teste* nem lévén még ki-neveztetve, annak köteleességét, egyedül a' *Májlandban* múltató *Bonaparte* folytatja, a' honnan minden parantsolatokat szokott ki adni, a' mellyek által azon Respublikát, a' Frantzia Ország belső alkotásához hasonlóvá igyekezik tenni. — A' *Génuai* tartományban találtatott *Afrikai* minden rabszolgák szabadon botsáttatván, és Jul. 27-kén hajóra, rakattatván, fegyveres hajón való őrizet alatt, a' magok hazájok felé vissza indittattanak. — A' katonai Commissiónak fel-adására a' határoztatott meg, hogy a' *Liguriái* armádia, most előre tsak 6000 emberekből, u. m. 4 bataillon gyalogságból, egy bataillon artilléristákból, egy bataillon nemzeti katonákból álljon, mellyek közül mindenikben 1000 emberek légyenek.

Velentzében a' Demokratiának annál könnyebben való talpra állítása végett, meg-hatá-

roztatott, hogy egy Respublikai Catechismus készítettvén, az a' nép között ki-osztogattassék, e' mellett pedig, a' papoknak is meg parantsoltatott, hogy a' Demokratikumi Principiumokat prédikálván a' nép előtt, őket azokra megtanítsák. — *Livornóból* azt írják, hogy a' *Rómából* ki-vitt és *Párisba* küldeni akart Sta-uákkal és képekkel meg-érkeztvén *Livornóba*, azon transportnak el-kisé-rése végett, csak egynéhány hadakozó hajók' meg-érkezésekre várakoznak. — A' Pápa Ő Szentsége Jul. 24-kén tartván egy titkon való Consistoriumot, abban a' Spanyol Országból oda érkezett Kárdinál *Lorenzának*, a' Kárdinálisi gyűrűt, a' szokott tzerémonia végbe vitele mellett adta által. Ezután a' Pápa Ő Szentsége egy olyan beszédet tartott, a' mellyben a' III-dik *Victor Amadeus* Sárdinai Király halálát jelentvén, nékie Exequia-kat tartani rendelt; végtére pedig, a' 33 meg-üressedett püspöki helyek bé-töltésekre való nézve, a' maga értelmet jelentette-ki.

A' haza óltalmazása végett Apr. 13-kán fel-költ alsó Austriai nemesi rangban levő személyek hiveségekkel, tökeletesen meg lévén Ő Felsége elé-gedve, ennek jelentése végett, Sept. 5-ke u. m. a' *Károly* Hertzeg születése napja rendeltetett-ki arra, hogy az ő számokra készített fehér kék és veresszikos pántlikák, ezen rajtak való irással: *Az alsó Austriai Statusnak, a' Császárhoz és a' Hazához mutatott hivesége emlékeztető jele.* Reggeli 9 óra-kor osztattassanak-ki, az Ország házánál.

A' Jul. 3-kán költ *Udinei* levelek tartása szerént, Gen. *Clarke* Gr. *Meerfeldel* a' conferentiat igen gyakran tartya, de abból az újságot tudni kívánók asztalára, még eddig semmi ki nem tálatott. — *Osoppóba* 2600 katonák érkeztenek-meg, a' kik a' Gen. *Victor* divisiójával egyesítették magokat. — Gen. *Bernadottéról* az a' hír, hogy *Párisba* akarna menni, ki is leg elébb a' *Palmai* várat meg-járván, ottan némelly szükséges rendeléseket tett. — *Turinban* a' fel-lázzadás fellege el-olozván, a' város kapui nintsenek többé bé-zá-

rattatva. — A' *Bonaparte* felosztása szerént, a' *Velentzei* districtus *Malmoccó*, *Lidó*, *Palastrina*, *Chioggió*, *Cavarceró*, *Cradó*, *Lorcó*, *Muranó*, *Torcelló*, *Mestre*, és *Cambararéból* állanak, és ezen városoknak, szigeteknek kelletik immár a' magok deputatussaikat, a' municipalitáshoz küldeni. — Aug. 2-kán, mintegy 1000 *Cispadániaiak* mentenek-bé *Velentzébe*, a' kik az oda való őrizeten fognak maradni, minekutánna a' *Frantzia* truppok onnan ki-takarodnak.

A' *Florentziai* tudósítások szerént, a' *Nápolyi* Király a' maga táborából, a' magokra önként fegyvert vett katonákat addig tellyességgel el nem botsátotta, mig *Udinéből* *Marquis de Gallo*, olyan bizonyossá való tételt nem küldött, hogy az ő Felsége *Statussa*, többé tellyességgel háborúsággal nem illetetik.

Hogy a' Pápa Ő Szentsége ezen 3 tartományai u. m. *Bologna*, *Ferrára* és *Romagna* a' *Cisalpina* Respublikával egyesítettének, ez azt mutatja, hogy *Bonaparte* felső Olasz Országban csak ezen Respublikát akarja fel-állítani, és hogy a' *Cispadánai* és *Transpadánai* Respublikáról többet gondolkozni sem kelletik. — Hogy a' *Cisalpina* Respublikával *Génu*a egyesítettessék, úgy tettik, mintha *Génuának* nem vólna kedve hozzá, de ezen történetben is, a' *Bonaparte* egy szava, vagy pennája vonittása, a' vele való egyesülésre való nézve, mindent el tud igazítani. — A' *Cisalpina* Respublikában, ne hogy valamiképpen vagy egy *Roberspiere*, *Marát*, vagy *Dánton* szármozzék, arra *Bonaparte* Argusi szemekkel vigyáz, annyi-val is inkább, hogy az a' féle szörű bőrű emberek, már egynéhány versben próbát is tettenek, de fel-tett tzieljokban soha sem bóldogúlhattanak.

Spanyól Ország.

A' Jul. 20-kán költ *Madritti* levelek azt hirtelik, hogy az annakelőtte való napon, egy Kurir *Kadixből* érkezvén-meg, magával azt a' hirt vitte, hogy az Anglusok kéntelenítették vólna *Kadix*

előll magokat el-vonni, és hogy az Anglusok kergetések végett Admirál *Massaredo* 28 linea hajókkal és egy rakás fregattával indult volna útra, de ez olyan hír, a' mellynek még eddig tökéletes hitelt adni nem lehet.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* Parlamentum oratora *Edmund Burke*, a' maga testamentumában azt hagyta, hogy az ő sirja felibe, semmi egyéb emlékeztető nagy oszlopot ne emeljenek, hanem a' tzinterem fala melle, egy sima követ ásván-fel, arra tsak a' nevit messék réá, ezt pedig abból a' fundamentumból kívánta, mivel az ő vólt barátjai részre vonzó sziveket jól ismérte, a' kiktől életibe vett dicséretekkel torkig elégedett vala meg. — Végtére pedig a' testamentumába *Pitt* Ministert arra kérte, hogy a' magokat érdemesekké tett Emigránsok szerentsétlen gyermekeik számokra állított oskolának, lenne gyámola és oszlopa. — A' Jul. 27-kén *Lilléből Londonba* küldött tudósittás, a' *Londoni* Ministeriumnak hofzason való tanakozásra szolgáltatót alkalmatosságot; a' Lord *Malmesbury* Secretariussá pedig, a' Lord *Mordnington* attyafija, *Wesley*, *Lilléből* Jul. 31-kén érkezett-meg *Londonba*, a' kiről úgy vélekednek, hogy a' *Londoni* udvar utólsó maga ki-jelentésére, *Ultimatumára* való feleletjét a' végre hajtó Directoriumnak talám ő vitte volna meg-magával. — A' békesség iránt való tractában, hogy mennyire mentenek, vagy abban mi határozottatott volna meg, az iránt még semmi hivatalbéli tudósittás ki nem adattatván attól kezdettnek *Londonban* tartani, hogy a' békességtől még most is olyan mellzire vólnának, mint akkor vóltanak, mikor annak alkudozásához hozzá kezdettnek. — A' Jul. 30-kán költ *Londoni* levelekből azt olvassuk, hogy mivel a' mostani békesség szerződésében az egymás között való versengésre, a' *Jó Reménység Foka* szolgált leg nagyobb alkalmatosságot, tehát annak is el-távoztatása végett, a' *Londoni* Ministerium

meg-határozta volna magában, hogy azt egy neutralis kikötő helyé tégye, de ezt még tsalhatatlan igazságnak nem lehet tartani. — *Lilléből* egy privát levelben azt irták *Londonba*, hogy a' *Lillei* békességet szerző követek, egyébkor egyik a' másikat soha sem látják, hanem mikor rend szerént való üléseket tartanak, és a' magok meg-jegyzéseket írásban szokták egyik a' másikkal közleni. A' Lord *Vincent* meg-erössítettésére *Portsmouthból* egynéhány hadakozó hajók küldettettek.

Londonból Aug. 4-kén azt irták, hogy a' Lord *Malmesbury Secretariussa Wesley*, nem fogna többé *Lillébe* visszámenni, hanem a' maga bátyja *Mornington* mellé Secretariusnak megyen által napkeleti *Indiába*. — *Anglia* sokkal inkább készebb *Gibráltárt* a' Spanyoloknak, mint sem *Ceylon* szigetit és a' *Jó Reménység Fokát*, a' *Hollandusoknak* visszámadni, mellyre a' *Dirertorium* olyan ki-jelentést tett, hogyha a' *Britanniai* kabinet arra réámenni nem akar, azon nem akaratyát úgy tarthattya, mint a' békesség szerződésbeli tractának félbe szakasztását. — Némelylyek úgy is vélekednek, hogy *Anglia* még *Gibráltárt* is meg-akarná tartani. — *Yarmouthban* Jul. 30-kán olyan nagy jég eső vólt, hogy a' le-húllott jég darabok, egy tyúk tojásnyi nagyságúak vóltanak, mellyek a' mezőn mindent öfzve rontottanak. — *Marocóban* a' belső hadakozás még mind folytattatik. — *Muley Solymann* a' maga bátyyával *Muley Taibbal*, 90,000 emberekből álló táborral indúlt meg *Marocó* ellen, hogy ottan a' maga testvérét *Ben Drist* detronizálhassa.

Német Birodalom.

A' *Svétziai* Király, Gróf *Eckeblad* nevezet alatt, Obristlieutenánt *Sanoff*, és *Berger* Hadnagyoktól kísértetve, Aug. 3-kán érkezett vala meg *Lipsiába*, a' honnan Aug. 9-kén ment-el. — A' mig *Lipsiában* múlatott, az alatt az oda való teatrumban is meg jelent, és *Svétziából* két Kurirok érkeztenek-meg hozzája. — A' *Frantziák* Aug.

ao két, *Vetzlártól* fél órányira, igen nagy tzeré-
 moniával inneplették-meg. — Hogy a' *Lüttich*
 Püspökség Frantzia Országgal egyesítettett vala,
 ennek visszá adattatását, a' Császár Ő Felsége, a'
 békesség' praeliminaris articulussaiból kívánván,
 melly szerént a' Német Birodalom integritássának
 meg-kelletik maradni, a' felett a' Császár Ő Fel-
 sége és a' Directorium között, nevezetes ellenke-
 zés támodott. — *Karlsruhból* azt írják, hogy a'
Baadeni Hertzeg Asszonyt *Friderikát*, a' *Svétziai*
 Király akarván feleségül el-venni, a' Hertzeg
 Asszony, a' maga szüleitől kísértetve, *Saxoniába*
 men volna által, és a' mátkaság, vagy *Lipsiában*,
 vagy pedig *Weimárban* fog tökéletességre menni.
 A' tsak most említett Hertzeg Asszonynak *Péters-*
burgban való múlatása alatt határozta meg ma-
 gában a' *Svétziai* Király, hogy a' Hertzeg Ass-
 zonyt el-vegye, melly iránt való tractát, a' maga
 követteje által folytattatta.

A' Frantzia Directorium, a' Prussziai Status
 Ministernek *Hoymnak*, egy drága portzellan ser-
 vicet ajándékozott. — A' Jákobinusok *Luxenburg*
 körül kezdettenek öszve gyülni. — A' Jul. 20-kán
 költ *Madritti* levelek szerént, a' *Kadix* ostromlá-
 sát az Anglusok félben hagyták, és az ő onnan
 el-ment flottajok kergetésekre a' Spanyolok flot-
 tája ki indúlt. — A' tavallzal a' *Malta* szigetiben
 történt fel-támodottak közül 70-nen ítélettenek
 életekig tartó fogságra. — A' *Gibráltár* ostrom-
 lása végett a' Spanyol udvar parantsolatot adott-
 ki. — A' *Necker* neve, az Emigránsok listájából
 ki vonattatott. — *Drinápoly* körül a' Törökök kö-
 zül igen nagy tolvaj banda állott-fel, a' melly az
 oda való lakosoknak nem kevés ijedséget okozott.

Török Ország.

A' *Chotzimi* Kommandáns, és ló farkú Basa,
Beskier Bey, *Chotzimból* visszá hivattatott, a' nél-
 kül hogy az ő onnan lett útra indulásakor, helyi-
 be más valaki neveztetett volna ki. — Hogy a'
Moldayi Hospodár, Hertzeg *Ypsilándi* helyibe,

Hertzeg *Ghiza* küldettetett légyen, ezt a' fellyebb irt tudósittással együtt, a' *Bukovinából* közelebb-ről jött tudósittások igaznak lenni hirlelik. — A' *Chotzimi Basáról*, némellyek azt kezdték hinni, hogy ő szorofs szám adás alá fogna vettettetni, és hogy a' maga életit meg tarthassa, a' néki nem kevés gondot fogna adni, mivel a' *Moldavi* fel-lázzodattaknak tselekedeteiket kedvező szemekkel nézte. — A' *Moldavi* tsendesség fel-lázzaftói fellöll némellyek azt tartották vala, hogy ők tolvajok lettenek vólna, de hogy azok nem közönségesen lenni szokott tolvajok vóltanak, hanem egy bizonyos planum véghez vitelére dolgoztanak, a' most kezdett világosságra jöni, a' kik még Proclamatiókat is adván-ki, azoknak egy *Bertzowsky* nevezetű irta vala alá a' maga nevit.

A' *Bányalukai* tudósítások szerént, nagyon meg nyerte a' *Bosniai* új Basa a' lakosoknak szívét az által, hogy oda lett érkezése után, mingyárt arra kötelezte magát, hogy a' véghelyi Kommandánsoknak és Tiszteknek *Ulafaját*, az az, Zsoldjokat, melly az utolsó békességtől fogva tölök el vonattatott, ő minden hólnapban ki fogja fizettetni.

Elegyes Tudósittások.

Mariaschne Joseph Emanuel v. Rohán, a' ki születésére való nézve Frantzia, és *Máltai* nagy mester vólt, életének 72 esztendeiben meghalálózván, azonnal más nagy mester válofztattanak, és a' mint közönségesen hirlelik, Jul. 17-kén, a' *Chersonésusi* Püspök, Báró *Hompesch Ferdinánd József* születésére nézve Német fiú, válofztatott helyibe. — A' Lengyel Országot magok közt fel-olftott három hatalmasságok, úgymint, a' *Bétsi*, *Pétersburgi* és *Berlini* udvarok azt végzeték el Januar. 26-ik napján, e' mostan folyó esztendőben, hogy azon apanagiat, mellyet a' *Saxóniai* Hertzegek, néhai III. *Augustus* Lengyel Király fiai eddig vontak, t. i. egyenként 8000 aranyát, ennekutánna is meg-fizessék nékiek.

Magyar Ország.

Budáról August. 10-ik napján. A' múlt hét-főn marsiroztak itten keresztül a' Szathmár Vármegyei Nemes Insurgens Seregbeli Obresternek és Obristlajtinántnak olztályai, a' mellyek a' vitézeknek, lovaknak, és hadi készülletjeiknek szépsége által mindeneknek szeméit magokra vonták.

B. *Ortzy László* és *Jósef* Ő Nagyságoknak Bács Vármegyében a' *Jankovatzy*; kameralis jószágot, Mélt. *Semsey András* Directorialis Referendárius Úr Ő Nagyságának, Szabólts Vármegyében a' *Balmaz-Ujvársi* Fiscalis uradalmat; B. *Bernyakovits* két testvér atyafiaknak Krassó Vármegyében a' *Hodosi*; Titt. *Beck Pál* Ur udvari Magy. Kancelárián lévő Concipista Úrnak pedig, Szabólts Vármegyében a' *Teglási* és *Bökönyi* kameralis jószágokat conferalni méltoztatott Fels. Fejedelmünk.

Liptó Vármegyéből Aug. 8-ik napján. Nálunk is végbe ment már az aratás, melly olly szegény vólt, hogy némelly földeink a' beléjek vetett magot sem adták vissza. Ennek leg főbb oka az Ország szerént való nagy szárazság vólt. Ezen kívül a' jég essők is el-pusztították Vármegyénknek némelly részét. Szénát is igen keveset gyűjtöttünk, és sok gazdák kéntelenek vóltak rétjeiket kaszálatlanul hagyni. E' folyó hólnapnak elein olly veszedelmes háborúk vóltak harmad egész napig környékünkön, hogy a' sok ménköhúllások miatt meg-rémült nép tsaknem kétségbe esett. Ezen napok közt leg szomorúbb vólt Augustusnak 3-ika, mellyen éppen akkor, midőn ezen Nemes Megye Örökös Fő-Ispán Urunk előülése alatt Szent Miklóson közönséges gyűllést tartott vólna, dél után 1 óra tájban, egy *Verbitze* nevű szomszéd váraskába a' ménkö le-ütött, tüzet gerjesztett, és fél óra el-forgása alatt 100 magát jól birt gazdának hajlékát, tsürét, istállóját, és minden gazdasághoz tartozó szerzámait, meg-emészttette, 's szegényeket tsaknem koldulásra juttatta. — A' ménkö által gerjesztett tűznek dühössége olly nagy vólt, hogy ámbár Mélt. Fő-Ispán Urunk a' Nemes Statusoktól késértetvén, annak meg-óltására min-

den ki-gondolható ezközöket ki keresett, maga jelenlétevel, 's jó példájával másokat is a' tűz óltására serkentett, semmit nem gondolván ugyan akkor esett szörnyű zápor essővel, és azzal sem, hogy az alatt, magában Sz. Miklós városában is két helyen ütött bé a' ménko, a' melly által gerjesztett tüzett a' lakosok szerencsésen meg fojtották, de minden iparkodásai halzontalanak voltak, és az egész falúban 30 háznál több meg nem menekedhetett az irgalmatlan Vulkanus dühösségétől.

Ezen szomorú történetről a' következő deák verseket írta T. Felső Matyassótzsi *Matyasovszky György* Úr ezen N. Megyének érdemes Tábla Birája:

Mille supra Septingentos decadesque novennas
Liptoviae tristis septimus annus erat.
 Rosenbergensis celeri flamma abstulit aedes
 Sacra Petro et Paulo, commemoranda dies.
 Tertia ac Augusti dum istis medicina paratur
 Qualem ferre quidem publica cura potest,
 Dissolvit Coetum fulgur, tonitruque secutum
 Et *Verbicenses* perdidit igne focos.
 Inde ingens toto coelo ruit imber: at illo
 Non obstante Comes busta benignus adit.
 Vive Comes, quem non imber, non fulmina terrent
 Officium verae quin pietatis agas.

Tudósítás.

Gyúrtschek János Szabad Királyi Pest Városában lakozó kereskedő az ő a' *Koburgi* Hertzenél lévő isméretes kereskedését a' 371-dik szám alatt, a' vártzi útszában lévő *Gábler* Úr' házából által tette ugyan abban az útszában 373-dik szám alatt lévő *Pauer Gáspár*nak házába, az előbbeni boltjában meg-maradott tartalék, tölgy fából tiszosan készített, 's üveg táblákkal fel-ékesített szök-rénnyét árúba botsátván, újjontan való kész szolgálattját ajánlja az érdemes közönségnek minden nemű, és nevezetű *selyem*, *gyólts*, *pamut*, és *gyapjából* készített leg újjabb módi partékáknak illendő áran lejendő ki-szolgáltatásában,

D. D. S.